

Selskabet for Oslo Byes Vel

**199.
arbeidsår
2009**

Årsberetning og regnskap
Informasjon om virksomheten

Oslo Byes Vel 2009 – 199. arbeidsår

SELSKABET FOR OSLO BYES VEL
ORG.NR. 976 390 237

STYRETS ÅRSBERETNING 2009

Selskabet for Oslo Byes Vel – stiftet 29. mai 1811 –
er en medlemsorganisasjon og byselskap for Oslo.
Foreningen har kontor i Oslo.

Forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og
årsregnskapet er satt opp under denne forutsetningen.

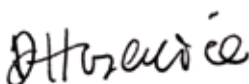
Det fysiske arbeidsmiljø er godt.
Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljø.

Det er ikke iverksatt spesielle tiltak for å fremme likestilling mellom kjønnene.
Av styrets faste medlemmer er 20% kvinner.
Av de fast ansatte er 50% kvinner.

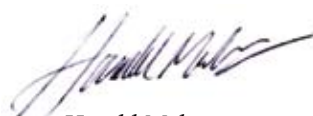
Styret i Selskabet for Oslo Byes Vel
Oslo 31. desember 2009 – 2. mars 2010

Håkon Wium Lie

Didrik Hvoslef-Eide

Harald Moberg

ÅRSREGNSKAP 2009

RESULTATREGNSKAP		Note	2009	2008
Driftsinntekter	Kontingent og abonnement	1	1 009 525	874 865
	Salg av varer og tjenester		712 105	697 713
	Prosjektinntekter og støtte	2	875 000	1 026 500
	Sum driftsinntekter		2 596 630	2 599 078
Driftskostnader	Varekostnader		614 818	521 484
	Lønnskostnader m.m.	3	1 287 679	1 052 535
	Andre driftskostnader		610 825	597 045
	Sum driftskostnader		2 513 322	2 171 064
Driftsresultat	Overskudd		83 308	428 014
Finansposter	Renteinntekter		40 271	80 376
	Verdiendring aksje- og rentefond	4	180 707	-255 039
	Rentekostnader		-1 253	-26 014
	Resultat av finansposter		219 725	-200 677
Ordinært resultat	Overskudd		303 033	227 337
Ekstraordinære poster	Ekstraordinær kostnad	5	206 874	224 771
	Resultat av ekstraordinære poster		-206 874	-224 771
Årets resultat			96 159	2 566
Overført til egenkapital			96 159	2 566

BALANSEREGNSKAP

EIENDELER

Anleggsmidler

Varige driftsmidler

Museumsleilighet Sagveien 8	1	1
Sum varige driftsmidler	1	1
Sum anleggsmidler	1	1

Omløpsmidler

Fordringer

Beholdning Kulturhistorisk skiltprogram	15 000	30 000
Kundefordringer	1 013 762	497 492
Andre fordringer og forskuddsbetalte kostnader	167 061	82 757
Sum fordringer	1 180 823	580 249

Investeringer og kontanter

Fondsandeler aksjer og obligasjoner	4	485 810	305 103
Bankinnskudd og kontanter		912 402	1 595 999
Sum investeringer og kontanter	1 398 212	1 901 102	
Sum omløpsmidler	2 594 035	2 511 351	

Sum eiendeler	2 594 036	2 511 352
----------------------	------------------	------------------

EGENKAPITAL OG GJELD

Opptjent egenkapital

Opptjent fri egenkapital	6	1 658 146	1 561 987
Jubileumsfond		500 000	500 000
Sum opptjent egenkapital	2 158 146	2 061 987	
Sum egenkapital	2 158 146	2 061 987	

Gjeld/Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld		191 739	75 769
Skatt og avgifter		57 830	221 682
Annen kortsiktig gjeld		186 321	151 914
Sum kortsiktig gjeld	435 890	449 365	
Sum gjeld	435 890	449 365	

Sum egenkapital og gjeld	2 594 036	2 511 352
---------------------------------	------------------	------------------

Lars Roede

Bibi Plahte Vance

Jan Sigurd Østberg

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2009

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER OG VIRKNING AV PRINSIPPENDRINGER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for små foretak. Det har ikke vært noen endring av regnskapsprinsipp i forhold til tidligere år.

NOTE 2 PROSJEKTINNTEKTER OG STØTTE

	2009	2008
Oslo kommune: St. Hallvard/diverse	750 000	750 000
Norsk kulturfond: St. Hallvard	100 000	100 000
Gårdeiere: Kulturhistorisk skiltprogram	15 000	79 000
Andre: Diverse	10 000	97 500
Sum	875 000	1 026 500

NOTE 3 ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE

Lønnskostnader	2009	2008
Lønninger	984 681	815 279
Arbeidsgivers avgift	167 038	142 335
Andre personalkostnader	135 960	58 921
Sum	1 287 676	1 052 535

Daglig leders nominelle årslønn fra 01.05.2009 kr. 591 900.

Utbetalt til daglig leder kr. 708 173 (opptjente feriepenger, nominell lønn og etterbetaling av lønnsjustering 2005–2008).

Oslo Byes Vel har mottatt kr. 186 009 i refusjon av lønn under sykdom.

Revisjonshonorar kr. 29 290.

Etterregulert lønn for årene 2005–2008 ble fremforhandlet og utbetalt i 2009. Se note 5.

NOTE 4 FOND OG INVESTERINGER

	Anskaffelses- kostnad	Beholdning 01.01.09	Endring 31.12.09	Beholdning 31.12.09
Alfred Berg Aktiv	100 000	96 726	69 421	166 147
Alfred Berg Norge	91 406	103 220	75 464	178 684
Alfred Berg Obligasjon	92 736	93 165	2 809	95 974
Premiepensjonsfond		11 992	33 013	45 005
Sum	284 142	305 103	180 707	485 810

NOTE 5 EKSTRAORDINÆR KOSTNAD

Posten består av etterbetaling av lønnsjustering inklusive arbeidsgiveravgift for årene 2005–2008 med kr. 206 874.

NOTE 6 EGENKAPITAL

	Jubileumsfond	Annen EK	Sum
Egenkapital 31.12.08	500 000	1 561 987	2 061 987
Årets resultat/oppgjørdisposisjoner	0	96 159	96 159
Egenkapital 31.12.09	500 000	1 658 146	2 158 146

REVISJONSSelskAPET

J. BRUSERUD & CO. AS

GODKJENT REVISJONSSelskAP - REV. NR. 954380262

Medlem av Den norske Revisorforening

Til årsmøte i Selskabet for Oslo Byes Vel

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Selskabet for Oslo Byes Vel for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 96.159,-. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om regnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og ledelse. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisorstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at:

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde for selskapets økonomiske stilling 31. desember 2009 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om regnskapet og om forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter

Oslo, 2. mars 2010

Revisjonsselskapet

J. BRUSERUD & CO AS

Jan Bruserud

Hovedkontor :
Drammensveien 126
0277 OSLO

Telefon .: (+47) 23 13 10 80
Telefax .: (+47) 23 13 10 90

www.bruserud.no
fornavn@bruserud.no

Avdelingskontor Tonsberg :
Sjøserveret Vallø
Postboks 149
3166 TOLVSRØD
Telefon .: (+47) 33 41 45 33
Telefax .: (+47) 33 32 90 33

Informasjon om virksomheten

Styrets årsberetning og årsregnskap suppleres med utfyllende informasjon om virksomheten i det 199. arbeidsår.

Målsetting

Oslo Byes Vel er stiftet 29. mai 1811. I selskapets lover er det nevnt en konkret målsetting, nemlig «at virke til Bedste for og Forskjønnelse af Staden Oslo». For øvrig kan foreningen gjøre det «Lovlige og Gavnlike, det formaar».

Denne vide formulering av byselskapets formål har medført stor spennvidde i virksomheten gjennom foreningens 199 arbeidsår. I nyere tid har Oslo Byes Vel prioritert «kunnskap og meninger» om byen.

En forutsetning for å engasjere seg i debatten om byens miljø og utforming er at man har et forhold til Oslo. Å gjøre byens borgere bedre kjent med byen ved å formidle kunnskap om Oslos historie og utvikling står derfor sentralt.

Medvirkning og deltagelse i debatten om byens fysiske miljø og fremtidige utforming er en overordnet målsetting. I tillegg er Oslo Byes Vel opptatt av praktiske tiltak for å gjøre Oslo til en triveligere by også på kort sikt.

Medlemmer og organisasjon

MEDLEMMER

Ved utgangen av 2009 var antall medlemmer følgende, endringer fra 2008 i parentes:

Medlemskategori	Antall	(+/-)	Årskont.
Personlige medlemmer uten «St. Hallvard»:	13	(-2)	kr. 110
med «St. Hallvard»:	2 703	(-23)	kr. 355
Firmamedlemmer:	47	(-6)	kr. 2 800
Sum	2 763	(-31)	

Medlemsverving pågår fortløpende. Medlems-

arrangementer er åpne for alle med sikte på å nå nye medlemmer. Oslo-tidsskriftet St. Hallvard er Oslo Byes Vels viktigste tilbud til medlemmene.

GENERALFORSAMLING

Generalforsamling ble avholdt tirsdag 6. mai i Militærhospitalets auditorium. Etter behandling av lovbestemte saker ble æresprisen «Bypatrioten» tildelt Sven Ekholt.

På valg 2009 sto tre av fem faste styremedlemmer. Blant de fem faste medlemmene velges formann og viseformann. Suppleanter står på valg hvert år. Maksimal tid som medlem av styret er 12 år, tid som suppleant medregnet. Revisor og valgkomité står på valg hvert år.

Lise Fjeldstad ønsket ikke gjenvalg etter tilsammen 13 år som henholdsvis suppleant og fast styremedlem. Hun ble takket for lang og verdifull innsats i St. Hallvard nr. 3/2009.

STYRE

Styret har siden generalforsamlingen bestått av følgende medlemmer:

- Håkon Wium Lie, teknisk direktør, styremedlem og formann 2009.
- Harald Moberg, museumslektor, suppleant 1999, styremedlem 2004, viseformann 2009.
- Didrik Hvoslef-Eide, sivilarkitekt, styremedlem 2003.
- Bibi Plahte Vance, journalist, suppleant 2004, styremedlem 2009.
- Lars Roede, sivilarkitekt/seniorrådgiver, styremedlem 2009.

Suppleanter:

- Marit Ekne Ruud, etnolog/forsker, 2008.
- Helge Høifødt, samfunnsviter/underdirektør, 2009.
- Bjørn S. Syversen, siv.ing./Groruddalen Historielag, 2009.

Det ble i 2009 avholdt 6 ordinære styremøter. I tillegg er det avholdt to ekstraordinære styremøter og uformelle samlinger.

På styremøte 19.11.2008 meddelte Bernt Bull

at han ønsket å trekke seg. Bakgrunnen var at arbeidet vedrørende Oslo Byes Vels arbeidsgiverrolle, var tidkrevende og ikke sammenfallende med forutsetningene for å påta seg formannsvervet. På etterfølgende styremøte 26.01.2009 meddelte Vigdis Lian og Peter Sundt (suppleant) at også de trakk seg. De tre utgjorde styrets arbeidsutvalg for ivaretagelse av arbeidsgiverrollen og fratrådte under styremøtet 26.01.2009.

Resterende medlemmer av kollegiet ivaretok styrets funksjon frem til generalforsamlingen 6. mai 2009.

RÅD

Rådet består av forhennevende faste styremedlemmer. Det er styret som innkaller til rådsmøte. Det er ikke avholdt rådsmøte i 2009.

Rådsmedlemmene er – etter ansiennitet:

- Alf Bø
- William Nygaard
- Ida Fossum Tønnessen
- Erna Monsen
- Erik Klaveness
- Ole Daniel Bruun
- Brit Amble
- Ragnar Vik
- Benedicte Boye
- Eivind Eriksen
- Holger Koefoed
- Libe S. Rieber-Mohn
- Tore Bjørn-Hansen
- Bernt Bull
- Vigdis Lian

REVISOR

- Revisjonsselskapet J. Bruserud & Co. AS

VALGKOMITÉ

- Eivind Bødtker, leder, 2006
- Ida Fossum Tønnessen, 2008
- Eva Jakobson Vaagland, 2008
- Bernt Bull, suppleant, 2009

SEKRETARIAT OG REDAKSJON

- Jan Sigurd Østberg, daglig leder og redaktør
- Karin Sidsel Østberg, kontor, medlemskontakt, redaksjonssekretær

- Regnskapsteknisk Byrå AS, regnskap
- Morten W. Krogstad, statsstipendiat, rådgiver på frivillig basis.

Arbeidsgiverrollen

Oslo Byes Vels rolle som arbeidsgiver er viet oppmerksomhet også i 2009. Saksfeltet har tidligere vært håndtert uten formelle rammer.

De ansatte fagorganiserte seg i 2008. Tariffavtale ble inngått i januar 2009. Oslo Byes Vel har meldt seg inn i arbeidsgiverforeningen HSH, Handelens- og Servicenæringens Hovedorganisasjon.

I årene 2004–2008 førte forhandlinger om årlige lønnsjusteringer ikke frem. Forhandlinger ble fullført i løpet av 2009. Historiske lønnsforhold er derved ryddet av veien. Etter krav fra de ansatte ble årets lønnsforhandlinger gjennomført av partenes organisasjoner høsten 2009. Styret og daglig leder har brukt mye tid og krefter på å håndtere arbeidsgiverspørsmål og samarbeidsformer i 2009.

Æresprisen «Bypatrioten»

Æresprisen «Bypatrioten» tildeles personer som har medvirket i arbeidet med å bevare byens særpreg og miljøkvaliteter og/eller har bidratt til å spre interesse og kunnskap om Oslo eller på annen måte fremstått som en god representant for byen. «Bypatrioten» ble første gang utdelt i 1989 til Rolf Stranger.

Sven Ekholt fikk prisen i 2009. Styrets begrunnelse og prisvinnerens tilsvarende er publisert i St. Hallvard nr. 2/2009.

Medlemsarrangementer

Medlemsarrangementer er både et tilbud til medlemmene og et tiltak for å spre kunnskap om Oslo til alle byens borgere – samt derved også få kontakt med mulige nye medlemmer. Det forhold at arrangementene er åpne og gratis har tidvis skapt utfordringer grunnet stort fremmøte. Normalt har dette blitt løst gjennom fleksibel velvilje både fra veivisere og fremmøtte. Det vurderes fortløpende

om billettsalg eller påmelding må innføres. Slike tiltak vil imidlertid representere en barriere som ikke er ideell, men kan være nødvendig. Følgende arrangementer sto på plakaten i 2009:

FRA SOLLI TIL FROGNER Plass

Byvandring onsdag 27. mai:

Veiviser: Lars Roede.

BAKKE OPP OG BAKKE NED I EKEBERGKLEIVA

Byvandring onsdag 17. juni:

Veiviser: Harald Moberg.

PRINDS CHRISTIAN AUGUSTS MINDE

Omvisning lørdag 3. oktober:

Omviser: Wenche Blomberg.

ADVENTSVANDRING: KIRKENE I SENTRUM

Byvandring 29. november første søndag i advent:

Veivisere: Jane Ennis, Heinz-Georg Windingstad.

Adventsvandringen trakk ca. 500 fremmøtte og ble folgelig en suksess i overkant av det håndterbare.

Publikasjoner

TIDSSKRIFTET «ST. HALLVARD»

«St. Hallvard» utkom i 2009 med fire hefter. Nr. 4 i den 87. årgang er imidlertid forsinket p.g.a. problemer tidligere år. Det arbeides iherdig med å komme ajour med utgivelsesprogrammet.

Tidsskriftet formidler stoff om «Oslos fortid, nåtid og fremtid» og fremstår som Oslo Byes Vels viktigste og mest populære tilbud. Tidsskriftet utkom første gang 1915 på Aschehoug Forlag. Oslo Byes Vel overtok som redaksjon 1927 og som forlegger i 1964 da Aschehoug konkluderte med at tidsskriftet ble en for stor økonomisk belastning. Siden den gang har Oslo Byes Vel maktet å videreutvikle publikasjonen samt håndtere de økonomiske utfordringer.

Grafisk formgiver Rainer Jucker bidrar i betydelig grad i arbeidet med å gjøre St. Hallvard til en høyverdig publikasjon.

Stikkordregister for St. Hallvard ble påbegynt for mange år siden av medlem Per Holck. Oppdatering

av stikkordregisteret pågår fortløpende. Ved årsskiftet var alt klart for å legge ut registeret på Oslo Byes Vels hjemmeside slik at stikkordsøk samt eventuelt kjøp av arkiveksemplarer kan skje på nettet. Dette vil gjøre den betydelige byhistoriske kunnskap som finnes i St. Hallvard lettere tilgjengelig samt befeste tidsskriftets rolle som «historieforteller».

Internett vil i fremtiden bli en viktig kommunikasjonskanal for Oslo Byes Vel. Mye interessant informasjon finnes i Oslo Byes Vels arkiver og det arbeides med å finne løsninger for St. Hallvard på nett. Det må tas hensyn til at «medlemskap med abonnement» er viktig inntektskilde. Tidsskriftutgivelse er generelt økonomisk krevende, og det er en utfordring å finne en fremtidsrettet strategi for fortsatt utgivelse

I 2009 mottok Oslo Byes Vel økonomisk støtte til St. Hallvard fra Oslo kommune og Norsk kulturråd. Oslo kommunes støtte til tidsskriftutgivelsen samt andre deler av virksomheten var samlet på kr. 750 000. Fra Norsk kulturfond ble bevilget kr. 100 000 i støtte til tidsskriftutgivelsen.

OSLO-BØKER

«**Arkitektur i Oslo**» er Oslo Byes Vels bokverk. Målsettingen for verket er å utgi oppdaterte og reviderte utgaver etter hvert som boken er utsolgt. I 2008 utkom annen utgave av bokverket med Ole Daniel Bruun som forfatter på Kunnskapsforlaget. De digitale rettigheter til verket tilhører Oslo Byes Vel. Det vil bli drøftet med Kunnskapsforlaget om nye fremtidige bokutgaver på sikt vil bli erstattet av utgaver på nettet og i så fall hvordan en nettgave kan finansieres. Det vil være av stor verdi i det videre arbeid om Ole Daniel Bruun vil kunne medvirke med sin betydelige kompetanse.

«**Oslo byleksikon**» er Kunnskapsforlagets bokverk. Etter at Oslo Byes Vel tok initiativ til utgivelse av 3. utgave i 1987 og i den forbindelse samlet inn betydelig økonomisk støtte til utgivelsen, har forlaget og Oslo Byes Vel videreutviklet gode relasjoner. Arbeid er igangsatt med en revidert 5. utgave. Utgivelsen vil skje i samarbeid med Oslo Byes Vel.

«**Skiltguide. Kulturhistoriske skilt i Oslo**» ble utgitt av Oslo Byes Vel på eget forlag som en kata-

log over monterte skilt pr. 2001. Utgivelsen var del av arbeidet med Kulturhistorisk skiltprogram for Oslo. Senere er flere skilt montert, og det har vært et ønske om å supplere guiden med illustrasjoner av personer og begivenheter. Arbeidet med en ny og oppdatert utgave står på arbeidsprogrammet i forbindelse med Oslo Byes Vels 200-års jubileum.

OSLO BYES VEL BOKHANDEL

Bokhandelen ble etablert 1990. Bøker som Oslo Byes Vel selv har vært med å utgi, har helt fra starten vært tilbudt Oslo Byes Vels medlemmer til rabattpris. Også tilgjengelige arkiveksemplarer av «St. Hallvard» selges gjennom bokhandelen. God service i Oslo Byes Vel Bokhandel er et medlemstilbud som verdsettes av både medlemmer og andre. Salget har gått ned som følge av ny bransjeavtale og generelt mer liberale regler for rabbertert salg.

By- og kulturhistorie

Kunnskap om byen er den ene av Oslo Byes Vels hovedinteresser. Utgivelse av «St. Hallvard» og andre publikasjoner, medlemsarrangementer og kulturhistorisk skiltprogram inntar en sentral plass i Oslo Byes Vels virksomhet som «historieforteller». I tillegg medvirker Oslo Byes Vel i et bredt kontaktnett og har oppnevnt representanter til styrer og arbeidsgrupper i beslektede organisasjoner.

KULTURHISTORISK SKILTPROGRAM FOR OSLO

Oslo Byes Vels kulturhistoriske skiltprogram ble lansert 1990. Arbeidet er organisert som egen redaksjonell enhet med en skiltkomité som har ansvar for utvelgelse av objekter og skilttekster. Nye komitémedlemmer ble oppnevnt i 2009. Medlemmene er: Jan Sigurd Østberg (leder), Morten W. Krogstad, nye; Gunder Dahl, Lars Roede, Gunnar Sæter.

Ved utgangen av 2001 omfattet programmet 250 objekter i Oslo, og Skiltguide ble utgitt. Skilting av nye objekter vurderes fortløpende, men tempoet er satt ned for å unngå inflasjon. I 2009 er det ikke satt opp noen nye skilt.

KULTURHISTORISK SKILTPROGRAM FOR NORGE

I tillegg til å produsere egne skilt har Oslo Byes Vel innledet samarbeid med andre byer og kommuner i Norge om skiltproduksjon basert på samme skiltkonsept og design. Skiltprogrammet er nå i bruk fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør. Plakett produseres også for Miljøverndepartementets «Bymiljøpris». Oslo Byes Vel har medvirket i utarbeidelse av skilttekster i samarbeid med de lokale skiltredaksjoner. Produksjon av skilt er satt bort til firmaet Emaljeskiltteksperten AS som i fremtiden også vil ha ansvar for tekstarbeid. Skiltene produseres i Polen.

Det er en målsetting å videreutvikle kontaktnett og samarbeid slik at skiltene benyttes av så mange som mulig i Norge.

MUSEUMSLEILIGHETEN «BRENNÅ»

1987 kjøpte Oslo Byes Vel arbeiderboligen i Sagveien 8 av Oslo kommune. Bygningen som var i sterkt forfall, ble rehabilitert og sto ferdig i 1989. Et boligsameie ble etablert og boligseksjoner solgt på det åpne marked, bortsett fra en som Oslo Byes Vel beholdt. Leiligheten ble innredet som bolig for tekstilarbeider anno 1920-årene og stilt til disposisjon som museumleilighet for Oslo Museum, avdeling Bymuseet. Omvisninger arrangeres i sommerhalvåret.

OSLO MUSEUM, BYMUSEET

Oslo Bymuseum ble i 2005 omorganisert til stiftelse og fusjonert inn i ytterligere en stiftelse med Teatermuseum og Internasjonalt Kultursenter og Museum (IKM) under navnet Oslo Museum. Oslo Byes Vel er invitert til å oppnevne ett styremedlem til stiftelsen som utgjør avdelingen Bymuseet. Harald Moberg er oppnevnt til styremedlem og Bibi Plahte Vance som personlig varamedlem.

FELLESRÅDET FOR HISTORIELAGENE

De lokale historielagene i Oslo utfører et imponerende arbeid. Lagenes virksomhet er tuftet på interesse og engasjement samt frivillig innsats. Oslo Byes Vel mener det er grunnlag for å videreutvikle de gode relasjoner med historielagene og

inviterer lagene til å formidle godt lokalhistorisk stoff til hele Oslo gjennom St. Hallvard. Oslo Byes Vel har status som observatør i Historielagenes Fellesråd. Jan Sigurd Østberg er kontaktperson.

STIFTELSEN OSLO MIDDELALDERFESTIVAL

Foreningen som har stått bak arrangement av middelalderfestival og andre tiltak med sikte på å øke interessen for Oslos eldre historie, ble i 2007 omorganisert til en stiftelse. Oslo Byes Vel ble invitert til å medvirke i opprettelsen av stiftelsen samt oppnevne ett styremedlem. Oslos middelalder er en viktig del av byhistorien som gir helt spesielle muligheter til å vekke interesse også blant den yngre del av Oslos befolkning. Oslo Byes Vel har oppnevnt Bernt Bull til styremedlem.

SPORVEISHISTORISK RÅD

Oslo Byes Vel har gode forbindelser med Lokaltrafikhistorisk Forening som driver Vognhall 5 på Majorstuen. Sporveishistorisk Råd er et forum hvor foreningen og Ruter AS møtes for meningsutveksling og samarbeid. Ole Daniel Bruun har i en årrekke vært Oslo Byes Vels representant.

STIFTELSEN EDVARD MUNCHS ATELIER

Stiftelsen har som formål å bevare Edvard Munchs atelier på Ekely i Oslo som et nasjonalt kulturminne, sikre atelieret som arbeidssted for bildende kunstnere og forvalte og utvikle bruk av eiendommen. Oslo Byes Vel oppnevner ett medlem til stiftelsens styre. Bibi Plachte Vance er oppnevnt.

KONTAKTUTVALGET FOR FRIVILLIGE KULTURVERNORGANISASJONER I OSLO

Utvalget er kontaktforum som møtes når spesielle hendelser tilsier kontakt. Bjørn S. Syversen er Oslo Byes Vels representant.

Medvirkning og bymiljø

I tillegg til kunnskap om byen har Oslo Byes Vel meninger om Oslo. Bakgrunnen for stiftelsen i 1811 var borgernes ønske om å utøve samfunnsengasjement og medvirke i arbeidet med å forme byen. Dette skjedde før vi fikk Grunnloven

i 1814 og lenge før vi fikk Formannskapslovene i 1837. Oslo Byes Vel er et folkelig initiativ, korrektiv og supplement til byens myndigheter.

I 1811 var også de sosiale oppgaver fremtredende. Napoleonskriger herjet, og det var nød og sult i byen og landet. Selskabet delte ut «proviant» og var pådriver for bedre skoler og drev selv såkalte «søndagsskoler» for «Almuens børn» – søndag var den eneste dag i uken som målgruppen kunne avsette til skolegang. Pensum var «Modermaal, Regning og Skjønnskriveøvelser». Engasjement og interesseområder vil endres og reflektere samtidens behov. Disse oppgavene er senere overtatt av andre, men medvirkning og bymiljø står fast. Debatten om Bjørvika, Barcode og Lambda er nye kapitler i en lang historie. Oslo Byes Vels virke er som et langdistanseløp i engasjement og utholdenhet. Det har handlet om store og små saker, om seire og nederlag.

Bjørvika er eksempel på at folkets røst ikke tas tilstrekkelig på alvor av byens myndigheter. Reguleringsplaner er endret fordi utbyggere eller juryer i arkitektkonkurranser har anbefalt det. Endringene har skjedd mot folkets uttrykte vilje.

Tiden er moden til å evaluere virkemidler og rammebetingelsene for medvirkning. I årenes løp har Oslo Byes Vel utarbeidet mengder av høringsuttalelser, men opplever at det stadig blir vanskeligere å bli hørt. Reell medvirkning bør på nytt settes øverst på dagsorden. Andre har tatt til orde for å utrede maktbalansen i Oslos byplanutvikling. Dette er gamle og viktige saker som er mer aktuelle enn på lenge.

I tillegg ønsker Oslo Byes Vel å medvirke gjennom selv å ta initiativ og peke på alternative løsninger. I sine beste perioder har Oslo Byes Vel vært en kreativ kraft, satt problemstillinger på dagsorden, fremmet forslag og påtatt seg oppgaver. I nyere tid er gjenreisning av Militærhospitalet fra Empirekvartalet, bevaringsplaner og oppføring av oppsluttende bebyggelse på Sagene samt den nordiske idékonkurranse «Byen og fjorden» eksempler.

Begrepet «Byens forskjønnelse» omfatter både generelle og overordnede problemstillinger med lengre tidsperspektiv, samt konkrete og avgrensede tiltak for å gjøre Oslo til en penere og triveligere

by i hverdagen. Oslo Byes Vel var byens parkvesen fra stiftelsen i 1811 til 1867 da magistraten overtok ansvaret for «beplantningsanleggene». Først i 1916 ble parkvesenet opprettet som kommunal etat. Oslo Byes Vel har opprettholdt sin interesse for saksfeltet og engasjert seg både i opparbeidelse og vedlikehold av grøntanlegg.

Henrik Wergeland var et meget aktivt medlem og tok bl.a. initiativ til holdningskampanjer mot hærverk og for en bybruk som ivaretok trivsel og vegetasjon.

Oslo Byes Vel er opptatt av å ta vare på det vi liker ved Oslo og skape gode fysiske rammebetingelser for våre liv som byborgere. Oslos rolle som hovedstad bør også vies oppmerksomhet. Det bør være et mål at Oslo skal ha gode relasjoner til medborgere i alle landsdeler.

Ønsket om medvirkning gjelder også i relasjon til andre aktører og beslektede organisasjoner. Eksempler på samarbeid og saker er bl.a. følgende:

KUV – KONTAKTUTVALGET FOR VELFORENINGER I OSLO

Kontaktutvalget har eksistert i 18 år og har ca. 100 velforeninger, beboerforeninger og frittstående borettslag fra alle bydeler som medlemmer. Håkon Wium Lie er oppnevnt av Oslo Byes Vel som styremedlem.

OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD

Oslo Byes Vel var i 1933 med å stifte Oslofjordens Friluftsråd. Organisasjonene har en sammenfallende interesse for å sikre allmennhetens tilgang til fjorden – både i by og landlige strøk. Didrik Hvoslef-Eide er kontaktperson.

OSLO OG OMLAND FRILUFTSRÅD

Rådets interesseområde omfatter Oslos unike og nære friluftsområder i Marka. Oslo Byes Vel er meget tilfreds med at dette viktige saksfelt voktes av en meget aktiv organisasjon. Didrik Hvoslef-Eide er kontaktperson.

LEVENDE OSLO

Under vignetten «Levende Oslo» har Oslo kommune invitert til medvirkning og meningsutveksling med sikte på å oppgradere og forbedre

viktige treffpunkter i Oslo. Morten W. Krogstad representerer Oslo Byes Vel.

BYBOLIGUTVIKLINGSALTERNATIVET 2008

Bakgrunnen for etablering av en uformell kompetansegruppe er at stadig flere bolig- og byplanleggere nå er bekymret over den synkende kvaliteten på det meste av det som bygges av boliger i våre største byer. Temaet er også behandlet i St. Hallvard 4/2008. Marit Ekne Ruud er Oslo Byes Vels representant.

OSLOS TRIVELIGSTE GÅRDSROM

Konkurransen som OBOS-bladet arrangerer i samarbeid med Oslo Byes Vel, ble 2009 vunnet av Torvbakkgata borettslag på nedre Grünerløkka. OBOS-bladet står for premieren som i tillegg til heder og ære er en plakett, en bakgårdsfest og sjekk på kr. 10.000 som skal brukes på gårdsrommet.

Oslo Byes Vel deltar i juryen. I 2009 var Didrik Hvoslef-Eide juryformann.

Saker og uttalelser

VEDLIKEHOLD

Vedlikehold er en sak Oslo Byes Vel har påpekt år etter år – og det gjelder daglig vedlikeholdsarbeid både sommer og vinter, de viktige store offentlige anlegg og taggernes ødeleggelse. Kommunen bør gå foran med et godt eksempel og sette en standard for Oslo som viser hvordan vi vil ha det i vår by. En metode som bør utprøves, er å la vel- og strøksforeninger mot godtgjørelse ta ansvar i sitt nærområde.

Vintervedlikehold i form av snøbrøyting og strøing holder ikke ønskelig standard. Vinterbyen Oslo er vanskelig fremkommelig både for fotgjengere og biler når det snør. Også snøfattige vintre krever innsats av annen type som omfatter tiltak mot støv og søppel som hoper seg opp gjennom vintersesongen.

PARKER OG GRØNTANLEGG

På samme måte er byens parker og grøntanlegg en hjertesak. Gresset må klippes uansett om det vokser og gror i parker eller midtrabatter. Bruk av parker og friområder er positivt og bør årvåkent følges opp med utplassering av avfallskurver og nødvendige ryddetiltak. Holdningsskapende kampanjer og tiltak må gjennomføres på permanent basis og følges opp med bestemmelser i politivedtekter som håndheves.

Byens naturskjønne omgivelser er viktige og særpregede miljøfaktorer i Oslo. I tillegg til å opprettholde Markagrensen er det viktig også å respektere byens grense mot fjorden. Nedbyggingen av byens grøntområder må opphøre og anleggene holdes bedre ved like. Oslo Byes Vel er spesielt opptatt av å bedre den juridiske beskyttelse for byens trær. Prinsippet om at et tre som må felles omgående skal erstattes med et nyplantet tre, bør vedtas ved lov. Brev om saken er sendt til byrådet.

Oslo Byes Vel har støttet beboeraksjonen langs jernbanelinjen mellom Etterstad og Oslo S. Jernbaneverket varslet at ca. 50 trær langs traseen ble ansett som en sikkerhetsrisiko for togtrafikken, og ville bli felt. Berørte beboere gikk inn for langt mer skånsom beskjæring. Vegetasjonens positive betydning for miljø og mennesker ble fremhevet.

SOMMERROPARKEN, SLOTTSPLASSEN OG EIDSVOLLS Plass

Oslo Byes Vel følger utviklingen i områder som tidligere har stått høyt på arbeidsprogrammet, f.eks. Slottsplassen, Studentertunden og Eidsvolls plass, Sommerroparken og parken ved Trefoldighetskirken i Scandorffs gate.

Sommerroparken som opprinnelig ble opparbeidet av Oslo Byes Vel i 1840-årene og etter forfall ytterligere en gang på 1920-tallet, har på nytt forfalt. Oslo Byes Vel tilbød seg i 2002 å opparbeide parken for tredje gang, men kommunen besvarte aldri tilbudet og utbedret i egen regi. Dette er positivt, og Oslo Byes Vel håper løpende vedlikehold nå vil bli prioritert. Både økonomi og trivsel ville vært tjent med fortløpende vedlikehold fremfor istandsetting, forfall og ny istandsetting.

Det er gledelig at Slottsplassen nå endelig vil bli restaurert som grusplass. Oslo Byes Vel har hatt saken på sin dagsorden siden det store slaget om brostenlegging i 1995.

Oslo Byes Vel kan også glede seg over at Eidsvolls plass igjen skal bli park uten bebyggelse. Allerede tidlig på 1990-tallet tok Oslo Byes Vel opp at Saras Telt var ulovlig oppført. Da eierne av tomtene på solsiden av Karl Johans gate midt på 1800-tallet kjøpte opp tomtene på den andre siden av gaten for å forhindre bebyggelse som skygget for solen, ble det private parkområdet kalt Huseiertomten. Eierne viste samfunnsånd og omgjorde Huseiertomten til offentlig park mot å tinglyse en servitutt 1858 med forbud mot bebyggelse med mindre alle involverte grunneiere ga sitt samtykke. Nåværende Saras Telt ble oppført i strid med denne servitutt i 1978. I 2009 kom meldingen om at Saras Telt skal fjernes fra Eidsvolls plass. Derved blir aksene mellom Slottet og Stortinget gjenetablert uten innslag av ølservering.

GRØNTPLAN FOR OSLO

Oslo kommune sendte i 2009 ut en omfattende plan på høring. Oslo Byes Vels høringsuttalelse ble utarbeidet av Helge Høifødt. Det ble bl.a. påpekt at byens sterke befolkningsøkning gjør det påkrevet med en offensiv innsats for å etablere nye parkområder. Ubebygde arealer bør registreres og sikres for formålet. Det er ikke tilstrekkelig å overlate til utbyggere å etablere nye parker, ansvaret for etablering og drift er et kommunalt ansvar. Det bør etableres dialog med byens borgere om behov og bruk.

ARNO BERGS BYSTE TIL ARNO BERGS Plass

Arno Berg begynte sitt virke i Oslo Byes Vel 37 år gammel i 1927. Han var sekretær i 31 år til han ble Norges og Oslos første byantikvar. Han var redaktør av St. Hallvard i 27 år til sin død i 1974 og formann i 6 år fra 1964 til 1970. Oslo Byes Vel hedret sin gamle og trofaste medarbeider i 1970 med en byste laget av Arnold Haukeland. Bysten ble noe anonymt plassert i Oslo Ladegård. I 2009 tok Byantikvaren initiativ til å plassere busten på Arno Bergs plass foran Gyldenløves gate 27 hvor

familien Berg bodde. Oslo Byes Vel støttet forslaget, og bysten ble avduket for annen gang av ordfører Fabian Stang i mai 2009. Nåværende daglig leder var blant talerne og benyttet anledningen til å anbefale ordføreren å medvirke til utplassering av mer passende benker i det lille grøntområdet ved bysten og plassen.

REKLAMETÅRN

Oslo Byes Vel har i en årrekke arbeidet for å begrense reklameskilt i bylandskapet. Særlig sjenerende er de mange montrene og nedstigningstårn med reklame. Tross iherdig motstand åpnet Oslo kommune for reklamefinansierte installasjoner.

Lokalt har Skarpsno Vel i samarbeid med Håkon Wium Lies «Aksjon Stans!no» ledet an i arbeidet med å få fjernet tårn innenfor velforeningens område. I 2009 ble det tatt ut søksmål mot Oslo kommune for å få kjent byggetillatelsene for tre tårn ugyldige. Under forberedelsene til søksmålet mottok Oslo Byes Vel forespørsel om å delta som såkalt partshjelper i saken. Formålet med saken lå innenfor Oslo Byes Vels arbeidsområde og rettslige interesse, og en rettsavgjørelse for de tre tårnene ville kunne skape presedens for alle reklametårnene i Oslo hvis Oslo Byes Vel deltok som partshjelper.

Det hørte også med til historien at bystyret hadde instruert byrådet om bl.a. å fjerne reklamen og redusere høyden på tårnene. Byrådet hadde store problemer med å følge opp vedtaket.

På grunn av sakens spesielle karakter besluttet Oslo Byes Vel å delta som partshjelper. Skarpsno Vel og «Stans.no» v/ Advokatfirmaet Haavind tok ut stevning mot Oslo kommune i februar 2009, og Oslo Byes Vel tiltrådte som partshjelper med Advokatfirmaet Sture Larre ved advokatfullmektig Sten Sture Larre som prosessfullmektig.

Oslo kommune v/ Kommuneadvokaten begjærte saken avvist med den begrunnelse at reklamefirmaet JCDecaux, som begunstiget tredjepart og tiltakshaver for tårnene, ikke var saksøkt sammen med kommunen (såkalt tvungent prosessfellesskap). Dette ble tilbakevist av saksøkerne og partshjelper med henvisning bl.a. til at Justisdepartementet valgte å ikke innføre en slik ordning i den nye tvisteloven. Kommunen mente

også at «Stans!no» ikke tilfredsstilte formelle krav til å være en av saksøkerne.

Før disse spørsmål ble avklart av retten, la byrådet frem en avtale mellom Oslo kommune og Hafslund Nett/JCDecaux. Avtalen innebærer at kommunen har kjøpt eksisterende tårn som fjernes, og at Hafslund må erstatte dem med nye reklamefrie tårn hvor kommunen bestemmer utformingen. Utskiftningen av tårnene kan starte etter utløpet av 2010, og det tillates ikke reklame på de nye tårnene uten kommunens samtykke. Inntil kommunen har de nye nedstigningstårnene klare for montering, har JCDecaux ifølge avtalen rett til å ha reklame på eksisterende tårn også etter utgangen av 2010. På bakgrunn av avtalen tok Oslo kommune initiativ til en forliksavtale som førte til at saksøkerne og partshjelper trakk søksmålet. Forutsatt at Oslo kommune gjennomfører avtalen på en tilfredsstillende måte og så raskt som mulig, anses løsningen akseptabel.

Oslo Byes Vels grunnholdning er som tidligere at foreningens normale arbeidsform må være å fremføre holdninger og meninger som deltaker i den offentlige debatt og politiske beslutningsprosesser uten å benytte rettsapparatet.

PLANPROGRAM FOR NYTT NASJONALMUSEUM PÅ VESTBANEN

Oslo Byes Vels høringsuttalelse til planprogrammet ble utarbeidet av Bibi Plahte Vance. Det ble bl.a. gitt uttrykk for at det er vanskelig å se at Statsbyggs uttrykte ønske om åpen diskusjon og medvirkning gjennom hele planprosessen er forenelig med at arkitektkonkurransen allerede er avholdt og innkomne forslag planlegges utstilt, før allmennheten har fått slippe til med høringsuttalelser til det foreslåtte planprogram for den premissleggende konsekvensutredning.

Videre er det lite betryggende når dimensjoneringen for Nasjonalmuseet er basert på en analyse om utbyggingspotensialet på Vestbanetomten, og man tilsynelatende ikke vet noe om de faktiske arealbehov knyttet til samlokalisering i nytt Nasjonalmuseum. Det er grunn til alvorlig bekymring over at Statsbygg vil forbruke ca 1/3 av utbyggingspotensialet til et helt annet formål, nemlig statlig kontorbygg. Det ble min-

net om at Vestbanetomten er definert som del av Fjordbyplanen med det overordnede mål å bedre allmennhetens kontakt med fjorden. Et nytt statlig kontorbygg bør ikke ha prioritet på Vestbanen.

OSLOS SJØSIDE

Fjordbyplanen ble vedtatt av Oslo bystyre 27. februar 2008. Derved var et kapittel i Oslo Byes Vels historie ved veis ende. Sjøsidan har stått på Oslo Byes Vels dagsorden siden idékonkurransen «Byen og fjorden – Oslo år 2000» ble utlyst i 1982. I flere år ble det arbeidet aktivt gjennom Forum for Oslos Sjøside (FOS) hvor sivilingeniørene Erik Heirung og Erik Berg har vært viktige aktører.

Oslo Byes Vels initiativ i 1982 har ført til betydelige resultater. Planprosessen har vært lang og omfattende. Byens sjøside vil igjen fremstå som en del av Oslo. Planene omfatter en fjordbytrikkelinje og sykkelvei og strandpromenade fra øst til vest langs fjorden. Elvenes utløp skal gjenskapes. Det skal bygges boliger langs fjorden. De vedtatte planene om containerhavn på Filipstad og flytting av bryggekanalen 150 meter ut i fjorden ble stoppet av miljøvernminister Thorbjørn Berntsen.

Samtidig har Oslo Byes Vel alvorlige innvendinger mot Fjordbyplanen. Generelt legger planen opp til alt for tett og høy bebyggelse. Tjuvholmen fremstår som et nytt og trist eksempel på dette. Det gjenstår å finne fremtidsrettede løsninger for ferge- og cruisetrafikken. Vi må leve med en helt unødvendig utbygging av containerhavn i Sydhavna på Sjursøya med negative ringvirkninger for nabolaget og ugunstige transportløsninger på landsiden med trailertrafikk til og fra havnen.

BJØRVIKA, BARCODE, LAMBDA OG KONGSBAKKEN

Oslo Byes Vel er av den oppfatning at Bjørvika vil bli stående som et sørgelig eksempel på bygging i vår tid. Samtidig bør Bjørvika brukes som springbrett for å få gjennomslag for nye metoder og grep når det gjelder borgermedvirkning. Det representerer en alvorlig systemfeil når byens politiske ledelse kan se bort fra høringsuttalelser og underskriftskampanjer og la de store eiendomselskapene bli de viktigste aktører i planarbeidet.

Dette skaper frustrasjon fremfor forventning

og begeistring. Barcode burde ikke vært bygget. Fremfor å tilpasse reguleringsplanen til Barcode burde det selvsagt vært krevd av utbygger og juryen i arkitektkonkurransen at bystyrets reguleringsplaner og bestemmelser om byggehøyder ble respektert. De antikvariske myndigheters sterke anbefaling om mer luft og bedre siktlinjer mellom Middelalderparken og Akershus festning burde vært hørt.

Også i arkitektkonkurransen om Munch-museet er forutsetningene nedfelt i reguleringsvedtak og i konkurransereglene tilsidesatt. Både Barcode og Lambda forutsetter at vedtatte planer omgjøres og åpner for vinnerprosjektene høyhusbebyggelse til tross for at Oslos borgere på ulike måter har gitt klart uttrykk for at folket ikke ønsker høyhus i første benkerad mot fjorden.

Oslo Byes Vel benyttet anledningen til å fremføre sitt syn på Lambda da bystyrets finanskomité inviterte til seminar i rådhuset i august 2009. Didrik Hvoslef-Eide og Morten W. Krogstad representerte Oslo Byes Vel. Hvoslef-Eide beskrev Lambda som et ganske ordinært kontorbygg med knekk. Bygningsformen er uegnet som museumsbygg. Logistikken inne i bygningen vil kreve rulletrapper og heiser som må gå kontinuerlig. Dette blir tungvint samt plass- og energikrevende. Glassfasader gir dårlig inn klima både sommer og vinter og vil medføre energikrevende ventilasjon og oppvarming. Bygningen minner om arkitekturmoten fra 1960- og 70-tallet med livløs fasade mot øst. Oslo Byes Vel ønsker en ny juryvurdering av de 20 konkurranseutkastene, fastslo Hvoslef-Eide. Hans innlegg ble gjengitt i pressen.

Oslo Byes Vel har i pressen tilkjennegitt støtte til riksantikvar Jørn Holme og hans initiativ med sikte på å unngå de verste løsninger i Bjørvika. I St. Hallvard har Morten W. Krogstad skrevet meget kritisk om Lambda.

KVADRATUREN

Oslo Byes Vel har lenge vært opptatt av revitalisering av Kvadraturen. Den tradisjonelle blandingsbruken mellom bolig og ulike typer næring opphørte som kjent utover på 1900-tallet. Kvadraturen ble primært en kontorby med innslag av forretninger. Denne utviklingen er langt på vei

resultat av kommunal politikk. Forsøk på å snu utviklingen har stått på dagsorden i flere år. Mye positivt har skjedd, men fortsatt gjenstår store utfordringer.

Oslo Byes Vel har medvirket på seminarer og på annen måte kommet med innspill for å støtte det initiativ tidligere byråd Merete Agerbak-Jensen har tatt med sikte på å få utviklet en strategi for «ny giv i Kvadraturen». Oslo Byes Vel håper byrådet vil følge opp arbeidet.

Oslo Byes Vel har tatt til orde mot å gi Oslo Sentrum navnet Kristiania. Det gamle bynavnet Christiania var knyttet til Christian 4s by som nå er kjent som Kvadraturen. Navnet Kristiania kom til verden i 1870-årene og er knyttet til hele byen, ikke bare sentrum. Etter flere byutvidelser fikk Kristiania en utstrekning som Oslo hadde helt frem til 1948 da Oslo og Aker ble slått sammen. Det er vanskelig nok å holde orden på skiftende navn og skrivemåte. Det er derfor viktig at historiske navn brukes riktig og ikke medfører ytterligere forvirring. Oslo Byes Vels synspunkter ble formidlet gjennom media, på høring i rådhuset og i St. Hallvard. Det ble samarbeidet tett med Oslo Museum i saken.

BEVAR NASJONALGALLERIET

Oslo Byes Vel støtter aksjonen «Bevar Nasjonalgalleriet» og deltok under lanseringen med appell. I en pressemelding fra Oslo Byes Vel ble understreket at både Nasjonalgalleriet og Kunstindustrimuseet holder til i viktige historiske og identitetsskapende bygninger, tegnet og oppført med det formål å være offentlige signalbygg. Også i fremtiden bør bygningene brukes i overensstemmelse med det opprinnelige formål.

Erfaring fra andre prosjekter tilsier at en fullverdig tilpasning til nye krav og teknisk standard i eldre museumsbygg er fullt mulig og vil bli rimeligere enn å bygge nytt. I tillegg unngår man å måtte finne frem til ny og passende offentlig bruk av bygningene.

Nytt nasjonalmuseum bør bestå av flere avdelinger rundt i byen og kan ha hovedbase og utstilling av samtidskunst på Vestbanen. På denne måten vil Nasjonalmuseet få albuerom og ekspansjonsmuligheter. Man unngår å presse et for stort

romprogram inn på en tomt hvor det i tillegg kan oppstå konflikt med fredete bygninger.

Også flytting av Munch-museet er del av en omfattende museumskaal hvor svært mange og etablerte institusjoner skal flyttes på. Oslo Byes Vel er generelt for å la institusjoner forbli og videreutvikle seg der de i utgangspunktet er.

KULTURHISTORISK MUSEUM

Gjennom «Alliansen ærbødig bruk» har beslektede organisasjoner i flere år deltatt under ledelse av Leif Gjerland med høringsuttalelser og debattinnlegg. Alliansen har konsekvent tatt til orde for at nybygg for Kulturhistorisk Museum må utvikles nord for Bispegata, slik at den etablerte Middelalderparken ikke blir beskåret. Samtidig er det ønskelig å videreutvikle parken ved å rekonstruere streter og bygårder, brygger og båter samt turneringsbane.

Et tema som alliansen ikke har hatt sterke meninger om, er vikingskipenes fremtidige plassering. Oslo Byes Vel har klart gitt uttrykk for at Vikingskipshuset og skipene må forbli der de er. Anlegget, tegnet av arkitekt Arnstein Arneberg, ble tatt i bruk i 1930 og er selv blitt et kulturminne. Dessuten har vikingskipene ingen tilknytning til Bjørvika og Oslos middelalder, men inngår i en naturlig sammenheng med Norsk Folkemuseum. Det gjenstår å finne kreative løsninger på bedring av kommunikasjonen til og fra Bygdøy.

Oslo Byes Vel er tilbøyelig til å gå inn for en delt løsning med anlegg både på Bygdøy og i Bjørvika. Et nytt Kulturhistorisk Museum i Bjørvika vil uansett bli en stor og viktig attraksjon i samspill med Middelalderparken.

PRINDS CHRISTIAN AUGUSTS MINDE

Nytt reguleringsforslag for Prinds Christian Augusts Minde og tilstøtende eiendommer ble fremlagt i 2009. Omtrent samtidig fredet endelig riksantikvaren anlegget. Derved hadde reguleringsforslaget gått ut på dato allerede før det rakk å bli behandlet av bystyret.

Prindsens Venner påpekte forholdet, og Oslo Byes Vel fulgte opp og konkluderte med at ny plan i henhold til riksantikvarens fredningsvedtak må fremlegges. I tillegg ga Oslo Byes Vel uttrykk for at

Oslo kommune bør verdsette at borgere med stor innsikt engasjerer seg. Det er vanskelig å forstå at de synspunkter som er fremført av Prindsens Venner gjennom lang tid, ikke i større grad reflekteres i de fremlagte reguleringsforslagene. Prindsens Venner burde vært møtt med respekt og konstruktiv holdning.

Oslo kommunen bør sammen med Oslo Byes Vel, Prindsens Venner og beslektede foreninger evaluere borgermedvirkning med sikte på å nytiggjøre seg denne ressurs på en bedre måte.

KOMMUNEDELPLAN FOR INDRE OSLO 2009–2025

Planen var første gang ute på høring i 2006. I sin nye høringsuttalelse ga Oslo Byes Vel uttrykk for at også den nye utgaven svikter fundamentalt ved at det legges opp til å redusere allmennhetens rett til reell medvirkning. Plan- og bygningslovens normale bestemmelser om krav til reguleringsplan, bebyggelsesplan m.m. samt allmennhetens rett til å uttale seg, må opprettholdes. Ønsket om raskere saksbehandling kan ikke gå på bekostning av borgernes rettigheter. Det ble appellert til Oslos folkevalgte om å ivareta disse rettigheter.

Forslaget om generell økning av byggehøyder er i strid med det overordnede mål om å bevare byens kulturhistoriske verdi. Oslos særpreg som by i det store landskapsamfiet, er knyttet til etablerte og relativt moderate byggehøyder. Det må snarere innføres regler som fastslår at økning av byggehøyder normalt ikke er tillatt.

Oslo Byes Vel protesterer mot utviklingsstrategier for «strøkgater». Det er vanskelig å bygge vellykkede byrom. Det bør derfor være en klar målsetting at der man har lyktes, må man være svært varsom med inngrep. Å åpne for på- og ombygging i strøkgater som allerede fremstår som vellykkede, vil innebære overhengende fare for å ødelegge kvalitetene i byrommet.

Oslo Byes Vels synspunkter er også kommunisert gjennom pressen.

TRIKKEGATENE BRISKEBYVEIEN OG HOLTEGATEN

Frogner Historielag har oppfordret Oslo Byes Vel til å støtte Historielagets krav om at de aktu-

elle gateløp skal få tilbake sitt brostensbelegg. Riksantikvaren har påklaget den «mindre vesentlige reguleringsendring» kommunen administrativt har vedtatt for å unngå kravet om brosten som opprinnelig var nedfelt i reguleringsbestemmelsene. «Aksjon Briskebytrikken» er stiftet. Aksjonsledelsen anser at et svært kritikkverdig samrøre mellom Plan- og bygningsetaten og Samferdselsetaten har funnet sted.

Oslo Byes Vel har gitt sin støtte og fulgt opp med artikkel i St. Hallvard og uttalelser i pressen. Møte er avholdt med forhenværende byråd Erling Lae. Det gjengår å se hvordan Fylkesmannen følger opp sin tilsynsmyndighet.

ARKITEKTURPOLITIKK FOR OSLO

Oslo Byes Vel utarbeidet høringsuttalelse og tilkjennega støtte til alle tiltak med det formål å forbedre de fysiske kvalitetene i utforming og løpende drift av byrommet. Samtidig ble påpekt at forslaget bar preg av en svært teoretisk tilnærming. Det ble etterlyst en klarere presisering av den viktige rolle byens borgere bør ha. Borgerbegrepet bør utdypes og forsterkes, ikke reduseres til «bybruker». Det bør fremheves at reell medvirkning fra byens borgere er en forutsetning for bærekraftig demokratisk utvikling. En demokratisk forankring er viktig og et legitimt krav. Byens fysiske form utgjør den fysiske ramme for byborgernes liv.

Oslo Byes Vel 29. mai 1811–2011

200-års jubileet i 2011 har allerede i flere år stått på arbeidsprogrammet. Det er et hovedmål for jubileet at Oslo Byes Vel skal styrke sin posisjon som byselskap av og for byens borgere. Oslo Byes Vel skal fremstå som åpen og inkluderende. Gode og lange tradisjoner skal holdes i hevd og videreføres på en måte som dagens og fremtidens byborgere opplever som meningsfylt. Arbeidet med jubileet vil prege kommende arbeidsår.

Lang og tro tjeneste

Belønning for lang og tro tjeneste i private og offentlige hjem er den eldste aktivitet på arbeidsprogrammet. Den foreløpig siste utdeling fant sted

i 1986. Ordningen ble innført i 1812, og utdeling av belønning i form av medalje og gave i sølv har tradisjonelt funnet sted på selskapets stiftelsesdag 29. mai.

Legater og fond

Oslo Byes Vel er legatstyre for to offentlige legater. Legatkapitalen forvaltes av Oslo Overformynderi. Legatene er registrert i Lotteri- og Stiftelsestilsynet.

Opprinnelig var det i alt 15 legater som i 1981 ble slått sammen.

HUSHJELPLEGATET

Avkastningen skal gå til «eldre veltjente og verdige hushjelper og tjenestepiker». Grunnkapitalen er på kr. 119 400. I 2009 er det ikke utdelt legatportsjoner. De sammenslåtte legater og stiftelsesår er:

- Christian Strøms og Hustru Rebekka Strøm født Heyerdahls Legat, 1887.
- L. Semb og Hustrues Legat, 1891.
- Hanna og Thea Bergwitz's Legat for værdige trængende Tjenestepiger, 1898.
- P. T. Mallings og hustrus legat, 1905.
- Engebret Christophersen og hustrus legat for gamle tjenestepiger, 1909.
- Johanne Nicoline Sannes legat, 1913.
- Grosserer Andr. R. Lind og hustru Mina f. Hiorths legat, 1920.
- Bureauchef P. W. Barth og hustru Sofie Barths legat, 1930.
- Adolphine Holms legat for veltjente hushjelper i Oslo, 1946.

LEGATET TIL BYENS FORSKJØNNELSE

Legatenes kapital var opprinnelig kr. 479 391.

Grunnkapitalen er nå kr. 830 000. I 2009 er det ikke utdelt legatmidler. De sammenslåtte legater og stiftelsesår er:

- Livmedicus Th. Egebergs legat for Kristiania Bys Forskjønnelse, 1915.
- Alf Colletts legat til Kristiania bys forskjønnelse, 1922.

- Oberst Herman Wessels Legat til Oslo bys forskjønnelse, 1928.
- J. L. Nerlien og hustrus legat til Oslo Bys forskjønnelse, 1928.
- Edvard Kraft Bulls Fond til kunstnerisk utsmykning av Oslo by, 1933.
- Karl A. M. Hansens legat, 1933.

LAILA OG GUNNAR SCHJELDERUPS STIPENDIE- OG GAVEFOND

Ett av stiftelsens styremedlemmer oppnevnes av Oslo Byes Vel. Tore Bjørn-Hansen ble oppnevnt i 2003.

STIFTELSEN MILITÆRHOSPITALET

Det gjenreiste Militærhospitalet på Grev Wedels plass eies av Stiftelsen Militærhospitalet. Styret i stiftelsen oppnevnes ved at Norsk kulturråd og Oslo Byes Vel hver utpeker to styremedlemmer som sammen oppnevner det femte. For kommende styreperiode 2010–13 er Håkon Wium Lie og Eivind Eriksen oppnevnt.

Oslo Byes Vel har mot godtgjørelse vært kontor for stiftelsen siden gjenreisningen i 1983. Ordningen ble dessverre avvirket fra siste årsskifte, og en årlig inntekstpost på rundt kr. 260 000 bortfaller. Dette innebærer en økonomisk utfordring.

Stiftelsen Militærhospitalet har tilbudt Oslo Byes Vel å redusere leiearealet for derved å redusere leiekostnadene. Leieperioden i Militærhospitalet har 10 års varighet og utløper 31.12.2010 med rett til forhandlinger om fornyelse. Årlige leiekostnader var i 2009 kr. 248 142.

Takk for støtte

Oslo Byes Vel takker for støtte og oppslutning. Spesiell takk til alle som av interesse for saken og uavhengig av økonomisk godtgjørelse har medvirket med kompetanse og arbeidskraft.

Takk også til annonsører, firma- og organisasjonsmedlemmer og andre offentlige og private bidragsytere.

Love for Selskabet for Oslo Byes Vel

Første Gang vedtagne i en Generalforsamling 9de August 1812, sidste Gang endret 25de April 2007.

FORMÅL

§ 1. Selskabet for Oslo Byes Vel har til Formaal at virke til Bedste for og Forskjønnelse af Staden Oslo og hva der for øvrig henholder under Oslo Politi-Jurisdiction, alt det Lovlige og Gavnlige, det formaar, uden Indgreb i Andres lovbestemte Virkekreds.

MEDLEMMER

§ 2. Enhver, som til Selskabets Kasse aarligen erlægger de af Generalforsamlingen fastsatte Bidrag, er Medlem af Selskabet.
§ 3. Den, som vil indtræde i Selskabet, dette for Selskabets Administrasjon, og opgiver hvad han aarlig vil bidrage med.
§ 4. Det aarlige Bidrag tilsvares for det hele Aar, hvori Nogen indtræder i Selskabet eller efter Anmeldelse udtræder af samme, og er forfaldet til Betaling paa hvilken Tid af Aaret Erlæggelsen paafordres.
§ 5. Naar noget Medlem, som aarligt Bidrag paahviler, ikke har erlagt dette, uagtet ikke alene det Manglende er blevet ham affordret, men han ogsaa er af Administrationen blevet paamindest om at tilsvare samme, ansees han som utgaaet af Selskabet. Intet Medlem maa indkaldes til Forligelses-Commissionen eller saggives for ubetalt Bidrag, og ei heller maa Anmeldelse deraf gjøres i hans Bo.
§ 6. Ethvert Medlem antages ved Anmeldelsen om at indtræde i Selskabet, at have forpligtet sig til at deeltage i dets Virksomhed og at overtage de Forretninger, som, i overeenstemmelse med Lovene, maatte blive ham overdragne. Der kan opnævnes Æresmedlemmer efter særlig fortjenestefull Virksomhed for Selskabet.

ORGANER

§ 7. Selskabet bestyres af en Administration, der bestaar af 5 Medlemmer og 3 Suppleanter. De udkaare imellem sig en Formand og Viceformand, der træder i Formandens Sted, naar denne har Forfald. Nogen Beslutning kan ei fattes, medmindre over det halve Antal Medlemmer er tilstede. Ved stemmelighed haver Formanden Dobbeltstemme.
§ 8. Administrationen anvender Selskabets Midler paa hensigtsmæssigste Maade og tager derved til Følge de af Selskabets Medlemmers fattede Beslutninger, forsaavidt saadanne haves.
§ 9. Forsaavidt Administrationen finder det hensigtsmæssig, at lade et eller andet Anliggende bestyre ved en Administrationen underordnet Commission, er det Administrationen overladt, at anordne en saadan, bestaaende af Medlemmer af Selskabet, der ere at formaa til at overtage saadant Hverv.
§ 10. Selskabets Raad bestaar af de Medlemmer der tidligere har hatt Sæde i Administrationen. Administrationens Medlemmer har Sæde uden stemme i Raadet.
§ 11. Raadet træder sammen efter Behov og for øvrigt efter Administrationens Bestemmelse, for at afgive Udtalelse om de Sager som forelægges af Administrationen. Retningslinjerne for Aarets Arbeide og Aarsberetning bør forelægges Raadet, ligesaa Sager af særlig Vigtighed for Selskabet, med mindre Hensynet til en hurtig Afgjørelse ere til Hinder herfor. Raadet træder sammen efter skriftlig Indkaldelse og i Almindelighed med 8 dagers Varsel.
§ 12. Selskabets Valgkomité bestaar af 3 Medlemmer og 1 Suppleant. De utkaare imellem sig en Formand og forberede de Valg paa personer Generalforsamlingen skal træffe.

SEKRETARIAT

§ 13. Administrationen antager en Kasserer, saavelsom de Betjente, der ellers maatte findes fornødne, mot Godtgjørelse af Selskabets Kasse, forsaavidt Noget dertil af dets Medlemmer maatte være bevilget. Det beror på Administrationen, igjen at afskedige dem, de have antaget.

REVISOR

§ 14. Kassererens Regnskab gennemgaaes for ethvert Aar af en Revisor, som Selskabets Medlemmer have udvalgt.

GODTGJØRELSE

§ 15. Medlemmer af Administrationen eller nogen i § 9 omhandlet Commission nyde ei Erstatning af Selskabets Kasse for Møie og Tidsspilde.

GENERALFORSAMLING

§ 16. I Selskabets Generalforsamling, hvis Afholdelse forud betimeligen af Administrationen skal være bekendtgjort, er ethvert Medlem som haver været dette i mindst 4 Uger berettiget til at møde. Ingen kan udøve Stemmeret uden for sig selv alene og uden personligen at være tilstede. Administrationens Formand er Ordfører.
§ 17. Generalforsamling skal holdes hvert Aar inden Udgangen af April. Dessuden kunne overordentlige Generalforsamlinger holdes, saa ofte det af Administrationen findes fornødent eller mindst 20 Medlemmer forlanger det.
§ 18. I Generalforsamlingen afgiver Administrationen Beretning om Selskabets Virksomhed i det foregaaende Aar. Kassererens Regnskab over Selskabets Indtægter og Udgifter i bemeldte Aar fremlægges tilligemed de ved samme gjorte Antegnelser med Vedtegninger, og Decision afgives.

Valg foretas dernæst paa Administratorer, paa Revisor til at gennemgaa det iværende Aars Regnskab, samt paa Valgkomité. Saa vælges og da Suppleanter for samtlige disse.

Andre Beslutninger af Selskabets Medlemmer end de her omhandlede kunne, foruden i denne Generalforsamling, fattes i overordentlige Generalforsamlinger. Forslag om saadanne Beslutninger maa forud betimeligen være bekendtgjort.
§ 19. Administrationens Medlemmer vælges for 2 Aar ad gangen, dog saaledes, at 2 vælges det ene Aar og 3 det paafølgende Aar. Formand og Viceformand velges særskilt. Ingen kan være Medlem af Administrationen i mere enn 12 Aar.
§ 20. Til Suppleanter for Administratorerne vælges der 3, for Revisor 1 og til Valgkomitéen 1. Den, der er valgt til Suppleant, overtager Forretningerne, saafremt nogen af dem, i hvis Sted han skal træde, dør, bortflytter eller i længere Tid faar Forfald.
§ 21. Enhver, som af Selskabets Medlemmer vælges til nogen Forretning, er fritagen for at overtage samme, naar han opgiver Forfald, som af dem findes antageligt.
§ 22. Ved Valg paa Revisor og Suppleant for denne, kan Stemmeret ei udøves af dem paa hvis Forvaltning den Forretning, der overdrages de Valgte, kan have Indflydelse.

BEKJENDTGJØRELSE

§ 23. Det paaligger Administrationen at sørge for, at Allmenheden paa hensigtsmæssig maade bliver underrettet om Selskabets Virksomhed, at i Særdeleshed den aarlige Beretning desangaende og hvad der i Generalforsamlingerne foregaar, bliver til offentlig Kundskab.

LOVENDRING

§ 24. Forandringer i eller Tillæg til Selskabets Love kunne ei vedtages, med mindre Forslag dertil er fremsat i en ordinær Generalforsamling, og forelagt Administrationen mindst 1 Maaned før Generalforsamlingens Afholdelse. Det Foreslaaede ansees ei antaget, med mindre 2/3 af de Stemmegivende deri ere enige.

